KESKKONNAMINISTEERIUM

Nõuded ravimijääkide kogumisel ja käitlemisel ning tulevikusuunad EL strateegiast lähtuvalt

Liina Tarkus

Keskkonnaministeerium

24.11.2020

Euroopa Liidu strateegiline lähenemisviis ravimitele keskkonnas

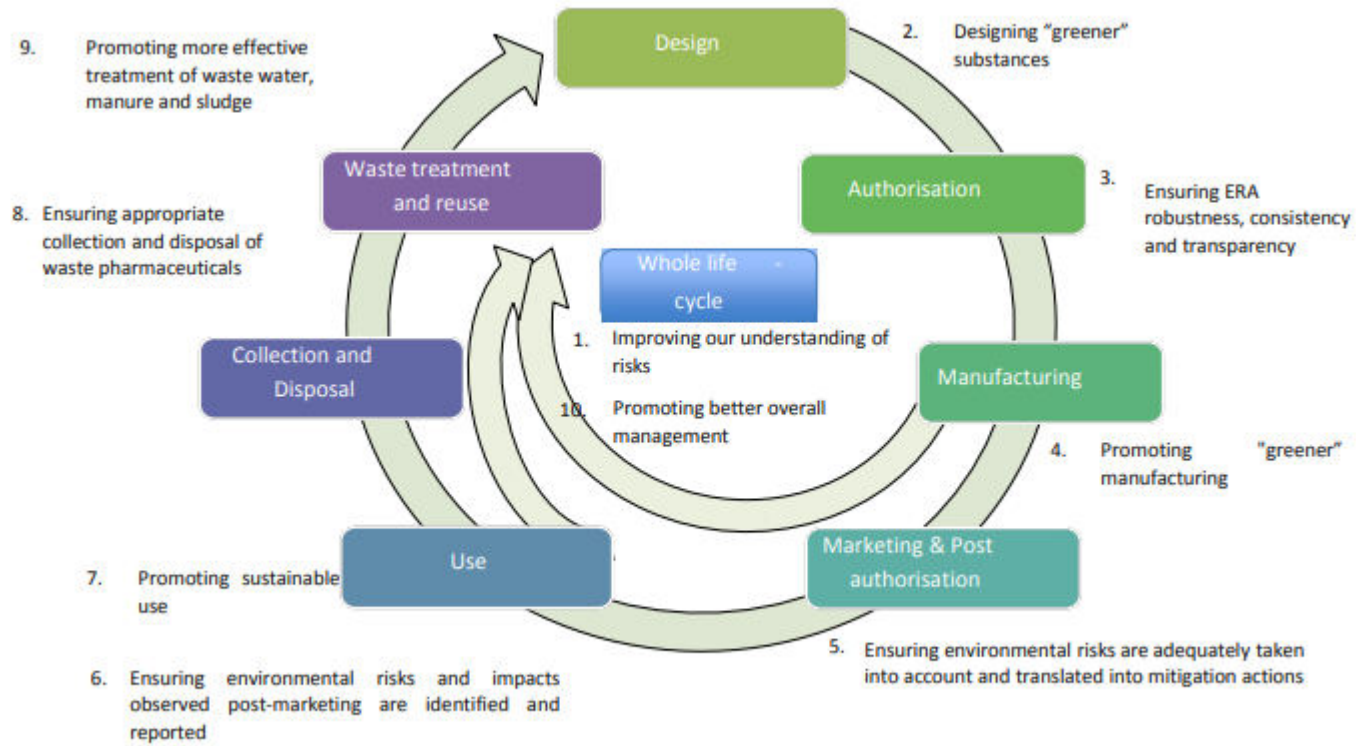

Euroopa Komisjon

Eesti Vabariik

Euroopa Liidu strateegiline lähenemisviis ravimitele keskkonnas 2

Strateegia eesmärgid:

- **teadlikkuse suurendamine ja ravimite mõistliku tarbimise edendamine;**
- oma olemuselt keskkonnale vähem kahjulike ravimite väljatöötamise toetamine ja keskkonnahoidlikuma tootmise edendamine;
- keskkonnariskide hindamine ja hindamise täiustamine;
- **kadude vähendamine ja jäätmekäitluse tõhustamine;**
- keskkonnaseire laiendamine;
- muude teadmistelünkade täitmine.

Eesti Vabariik

Euroopa Liidu strateegiline lähenemisviis ravimitele keskkonnas 2

Teadlikkuse suurendamine ja ravimite mõistliku tarbimise edendamine:

- tervishoiuspetsialistidele mõeldud suuniste koostamist ravimite tarbimise kohta, mis kujutavad endast ohtu keskkonnale või keskkonna kaudu;
- võimaluste uurimine keskkonnaaspektide lisamiseks meditsiinilise väljaõppe ja kutsealase arengu programmidesse;
- veterinaarravimite määruse nõuetekohane rakendamine;
- parimate tavade edendamine keskkonnakaalutluste arvestamisel ravimite reklaamis ja väljakirjutamisel, ning, kui see on asjakohane, ravi valikul üldisemalt;
- tugevdab koostööd Maailma Terviseorganisatsiooniga ja teiste peamiste rahvusvaheliste organisatsioonidega, et suurendada teadlikkust ja leida lahendusi, sealhulgas parimate tavade jagamise kaudu.

Eesti Vabariik

Euroopa Liidu strateegiline lähenemisviis ravimitele keskkonnas 2

Kadude vähendamine ja jäätmekäitluse tõhustamine:

- Võimaluste uurimine jäätmete vähendamiseks, optimeerides ravimite pakendi suurust, et ravimeid oleks võimalik väljastada vajadustele paremini vastavas koguses, ning pikendades ohutult aegumistähtaegu, et veel kasutuskõlblikke ravimeid visataks ära vähem;
- tervishoiutöötajate vahel parimate tavade vahetamise hõlbustamine ravimite ja kliiniliste jäätmete keskkonnaohutu kõrvaldamise ning ravimijääkide kogumise kohta;
- ravimite kogumise süsteemide rakendamise hindamine ja toimivuse parandamise võimalused, uuritakse kuidas suurendada üldsuse teadlikkust ja kuidas võiks laiendatud tootjavastutus aidata vähendada sobimatut kõrvaldamist;
- kasutatakse EL programme, et investeerida tehnoloogiasse, millega saab tõhusamalt eemaldada ravimeid (ja kõrvaldada antimikroobikumiresistentsuse geene);
- hinnatakse asulareovee puhastamist käsitlevate kehtivate õigusaktide hindamise osana, kas neile õigusaktidele tuginedes on võimalik piisavalt kontrollida ravimite heidet, ja uuritakse võimalusi valitud asulareoveepuhastite uuendamiseks täiustatud puhastustehnoloogia abil;
- hinnatakse võimalust teha liikmesriikidega koostööd nende hea põllumajandustava eeskirjade täiustamiseks nii, et need hõlmaksid ka loomasõnnikus sisalduvate saasteainete, sealhulgas ravimite käitlemist;
- hindab tööstusheidete direktiivi järgmise hindamise ajal, kas selles tuleks käsitleda intensiivset piimakarjakasvatust

Eesti Vabariik

Euroopa Liidu strateegiline lähenemisviis ravimitele keskkonnas Eesti seisukohad

- Leiame, et suuremate ravimireostuse allikate juures tuleks kaaluda enne reovee ühiskanalisatsiooni juhtimist selle eelpuhastamist.
- Toetame teadlikkuse suurendamist nii ravimite keskkonda sattumise teedest, keskkonnamõjudest ja nende mõjude laadist, ravimijääkide erikäitlemise vajadusest ja võimalustest ning ravimite mõistliku tarbimise edendamist.
- Peame vajalikuks tõhustada kasutamata ravimite ja ravimijäätmete kogumise ja käitlemise süsteemi toimimist, et tagada kokkukogutud ravimijäätmete täielik ja nõuetele vastav käitlemine.

Eesti Vabariik

Järgmised sammud EL tasandil

- Euroopa Komisjon avaldab ilmselt EL ravimistrateegia 2020 lõpus
- EL ravimistrateegia peaks olema kooskõlas ELi strateegilise lähenemisviisiga ravimitele keskkonnas
- Ühe uues strateegias tähelepanu vajava valdkonnana välja toodud: *keskkonnamõjude vähendamine ja keskkonnariskide käsitlemine ravimite tootmisel, kasutamisel, utiliseerimisel vajab tõhustamist. Suurim väljakutse AMR.*

Eesti Vabariik

Ravimijäätmete käitlemine Eestis

- Õigusaktid: ravimiseadus, jäätmeseadus, sotsiaalministri määrus „Tarbijatelt kõlbmatute ravimite üldapteegis ja veterinaarapteegis vastuvõtmise ja hävitamisele suunamise kord“
- Kõlbmatute ravimite tagastamine eraisikute jaoks tasuta
  - apteegid (ei ole kohustus vastu võtta meditsiiniseadmeid, loodustooteid jms)
  - KOVide ohtlike jäätmete kogumispunktid/jäätmejaamad
- Ettevõtted peavad ravimijäätmed üle andma jäätmekäitlejale, kelle on vastav keskkonnaluba

Ravimijäätmete käitlemine Eestis 2

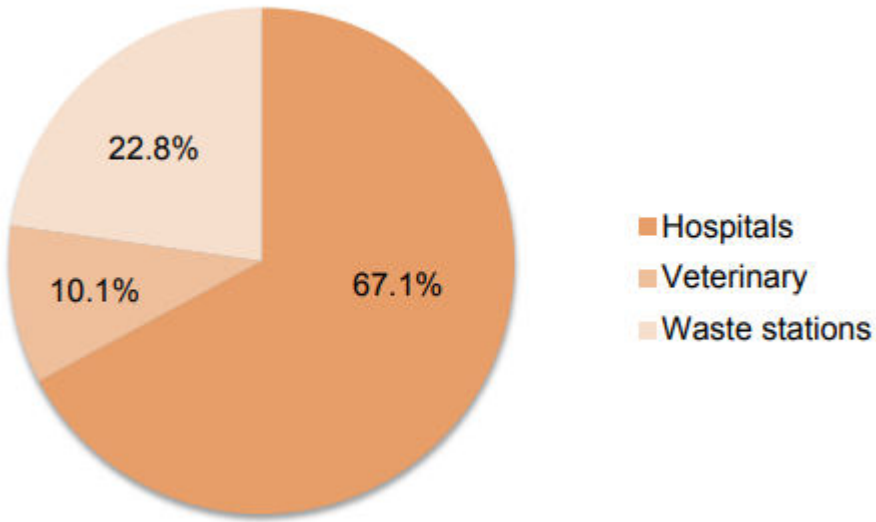

CWPharma projekti raport

Eesti Vabariik

Ravimijäätmete käitlemine Eestis 3

Kitsaskohad:

- ravimijäätmeid jõuab endiselt olmeprügisse ning kanalisatsiooni
- teadlikkuse tõstmine jätkuvalt oluline

Eesti Vabariik

KESKKONNAMINISTEERIUM

Tänan kuulamast!